

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economieu.

Va cef Marti-a, Joi-a, Sambeta si Dominec'a, demaneti'a.

Lectiati'a Redactorului:

si

Cancelari'a Redactiunii:

e in

Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decatu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramiai si nepublicati se voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei luna . . . 4 fl. v. a.
Pre siese luna . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:

4 galb. pre anu, — 2 galb. pro 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. caps'a timbrale pentru fasca care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 24 maiu, 1868.

Siedinti'a de eri a casei reprezentantiloru Ungariei fu un'a d'in cele mai interesante. Nu ca dora ar fi fostu sub desbatere vre unu obieptu importantu, ci pentru ca incidentele ivite au ilustratu de minune constitutionalismulu dualisticu, ai carui-a vatavi ne asurdiescu pre totu minutulu, ca gustamu tote libertatile imaginabile, de candu ne bucuramu de unu ministeriu si magiaru, si nedependinte, si constitutionalu, si liberalu, ha inca si respundietoriu! Cu tote aceste daruri stracorate prin ciurulu dualismului, cum se pote totu-si, ca mas'a cea mare a poporului magiaru e nemultumita, mogicele natiuni nemagiare se plangu neincetatu, si ticalosii besericani, cari nu se tienu de confessiunea dominante suspina? Pentru ca tote libertatile scrise cu litere unciale si buciate d'in cornulu celu mare sunt minciuna, machiavelismu nerusnatu, inventatu spre a orbi lumea. Pentru ca lucrurile magiare tote sunt spoite frumosu, dar in laintru e putrediu. Pentru ca dupa datin'a asiatica esci imbracatu de gala si de fala daca esci impenatu, impintenatu, era sparturele in fundu si cote le poti acoperi bine cu ciucuri si gaitani. Ast'a este icon'a cea adeverata a constitutionalismului dualisticu. Catu pentru atributele insirate mai susu, a le ministeriului, concedemu doue, ca este magiaru si nedependinte, dar de aici in colo, cu constitutionalismulu si liberalismulu lui e numai gluma, dar gluma forte trista. Ceea ce privesce respunsabilitatea, acest'a se invertesce intr'unu cercu vitiosu. Adeca ministeriulu esitu d'in majoritatea camerei, este respunsabile acestei majoritati, carea este mai ministeriala decatu ministeriulu insu-si, ca-cu acestu-a, ca se-si mai pota scapa nimbulu si se nu scapete cu totulu in reputatiunea lumei, este nevoitu adese a impinge, a imboldi pre acea majoritate, ca se se arete mai liberale, adeca ca se-si mascheze mai bine servilismulu, cu unu cuventu, ministeriulu o invertete cum invertesce anelulu pre degetu, si daca ar voi ministeriulu pote face, ca acea masina votisatoria se voteze chiaru si in contr'a tablei pitagorice. Acestu fenomenu se ivesce cu tote ocaunile, era noi ni luamu asta data ocasiunea de a constata, ca fratii nostri magiari, dragalasi de ei, cari la 1863/4 striga cu gur'a mare in lumea larga, in contr'a servilismului dietei transilvane, compuse precum dicea ei, totu d'in „Bezirkeri“ nu mai potu ave cuventu, ca-cu szolgabiro-i si tablabiro-i unguresci i-au intrecutu, de candu majoritatea dietale s'au asediatu la posturi ministeriale mai grose decatu fusese a le bietiloru Bezirkezi. Se semte forte lips'a unei legi, carea se opresca deputatulu pre totu timpulu mandatulu seu a primi deregatoria de la guvernulu, atunci de siguru interpelatorii si membrii opusetiunii nu voru mai intempina murmurature, ba chiaru urlature, decate ori ar grai vre unu adeveru neplacutu guvernului, era acest'a ar respunde cu mai multa sfiela si consciintia, ar fi respundietoriu, in adeveratulu intielesu alu cuventului, nu s'ar mai fall cu ilegalitatile sale, neci ar suferi abuserile subalterniloru sei, precum se intempla asta-di. Aceste le premiseramu, ca se se pricepa mai usioru pentru ce d. ministru Gorove, la interpelatiunea dlui deputatu Borlea (vedi la rubr. resp.) respunse cu atat'a usioretate, nepasare, ba chiaru cu unu felu de cinismu. D. ministru (intru una pusetiune a la „der schöne Dovidl“ cercandu aci pentru man'a drepta, aci pentru cea stanga, unu locusioru in pusunariile pieptariului) respinge cu unu pathos armenescu chiaru si presupusetiunea, ca unu ministru si magiaru si constitutionalu (ipaisima verba) ar pote se dee oficiiloru postale mandatulu de a frange sigilele scrisoriloru private. Ast'a nu au d'isu-o D. Borlea, dar noi avem banucla, ca ase-

menea abuseri s'ar fi potuta intempla chiaru cu scirea dlui ministru, ca-cu atat'a obraznicia nu se pote presupune de la nesce oficiali minimi, ca ei de capulu loru se cutedie a vatemu secretulu epistoleloru si inca in ambe tierelle (Ung. Trans.), in casuri nenumerate. Chiaru si noi am patitu-o in septemvru anului trecutu cu unu pachetu tramisu d'in Bucuresci, dar au patitu-o si DDi Baritiu, Ratiu, etc. Ministeriulu Ungariei si magiaru si constitutionalu, se compromite forte prin suferirea acestui abusu, si er'a cea de auru a constitutionalismului nostru decade sub epoc'a ce'a trista a lui Bach, pre candu era mai respectatu secretulu scrisoriloru private, decatu este de la inaugurarea ministerului si mag. si const. pana asta-di. Asemene si spionagiulu se dice a inflori totu ca sub Bach. Va se dica omenii de la guvernulu actualu, in 20 de ani au invetiatu a imita, ha a intrece pre ante cesorii loru. Acestu obieptu lu vomu ilustra alta data cu nesce date forte caracteristice pentru situatiunea presinte.

Desbaterile, ce se continua in camer'a Romaniei sunt de cea mai mare insemnate pentru intreg'a natiune romana. Dup'atate-a fluctuatiuni politice si intre atate-a insulte seci si nemeritate, cate se facura si se mai facu guvernului actualu d'in partea fractiunei opusitionali, in d'ilele aceste-a se discuta in Camer'a deputatiloru momentosa cestiune a caliloru fierate. Important'a obieptului ne face a publica la rubrica „Romania“ intregulu raportu alu comitetulu delegatiloru, d'in care preceptorii de lucru voru pote vedea, ca ofertulu intreprinditoriloru Offenheim si Strussberg a pusu conditiuni destulu de avantajoase pentru Romania. Camer'a a primitu, cu una insemnata majoritate, concesiunea pentru susnumitiu intreprindietori, si noi salutamu cu viua bucuria acestu votu alu deputatiloru, precum am salutatu si votarea proiectulu de lege pentru organizarea armatei. Acesta bucuria inse ni se turbura, daca privimu in sal'a senatului Romaniei si consideramu mai de aproape la procederea dloru senatori, care ni-i infatisieza ca pre contrarii prosperarei natiunei romane. Despre senatorii Romei se dicea, ca ei paru a fi totu atati regi si filosofi! Dorere, despre senatorii Romaniei n'o potemu dice acest'a; ca-cu acestu corpu prin tienut'a sa — nu esageramu daca dicemu — antinationalu, se pare a-si considera suprem'a sa misiune in a face opusetiune la tote si pentru tote. Dupa ce s'a compromisu inaintea natiunei, tinde a compromite guvernulu inaintea Europei, cerendu actele diplomatice referitorie la nescocit'a persecutare a jidoviloru. Pentru a juca rolulu de senatu nationalu patrioticu, provoca pre guvernulu se anuncie resbelu poteriloru europene; era de alta parte se abstiene de a vota legea pentru armata, primita de a lunarea reprezentantiloru. Ce va se dica acest'a? Ce voru domni senatori cu Romania? Nu-su de ajunsu inimicii esteri? Se mai fia Romania impiedecata in progresu si desvoltare si de fii sei, chiaru de acei-a, cari ar' fi chiamati a-i promovà binele d'in tote poterile loru? Indreptamu acesta intrebare cu tota sinceritatea, catra dnii senatori, aducandu-le a minte, ca patri'a si natiunea pretindu de la ei totu ajutoriulu posibilu, si ca atatu binefacerele catu si vatemarile voru fi remunerate la tempulu seu, dupa meritulu loru!

O scire electrica ni spune, ca guvernulu romanu aru fi datu satisfacere baronului Eder, consululu Austriei in Bucuresci, pentru not'a dlui Gulescu. Nu scimu inca in ce ar' sta acesta satisfacere, deci nici nu ne potemu da parerea asup'a ei. In totu casulu inse credemu, ca acest'a satisfacere nu s'a potutu intempla pre cont'a demnitatii romane.

De la Valea Morei, maiu 1868.

De multe ori amu avutu ocasiunea de a dice, ceea ce repetamu si adi, ca magiarii nu au, nu potu ave unu viitoriu, ca poporu de sine statatoriu, si ca atare nu potu arunca vr'unu pondu in cumpen'a poteriloru europene; ci numai in buna cointelegere cu natiunile colocutorie, si in federatiune cu vecinii, si mai vertosu cu romanii.

De cumva nu au invetiatu inca assioma acest'a, apoi nici ca dovedescu alta ce-va decatu, ca Domnialoru au neglesu a studia pusetiunea loru geografico-topografica, — si tiebu inchisa cartea istoriei, — conducatoriulu celu mai dreptu, — si asid legandandu-se in ilusiuni chimerice, romantice si nerealisabile, meriteza sentiulu neamicabile, ce se manifesteza d'in ce in ce mai multu, la natiunile colocutorie si, urmandu pre calea apucata, sunt aproape a perde simpatiele cascadegate in cei 11 ani de opresiune, si a merita asemenea si despretiulu deplinu alu opiniei publice europene.

In viet'a poporeloru, — de la inceputu pana adi, — doue poteri, va se dica doi factori predominanti, au jucat rol'a cea mai importanta: puterea fisica (forti'a) si cultur'a.

Unde s'au asediatu legiunile valorose si mai vertosu coloniile strabuniloru nostri romani, poporele, ce locuiau acelu pamentu, au devenitu romani pentru ca nu numai ca au dispusu de putere fisica, dar' mai alesu au dispusu de neresistibil'a putere a culturai.

Totu asemenea si in Franci'a, — ca-cu unde s'au radica vulturii, acolo poporele, de origine germana. adi se numescu cu mandria francesci. Angli'a incea a cotropitu Scoti'a si Irlandi'a. Russi'a, asiderea Finlandi'a, Poloni'a si cele-alte natiuni cucerite.

Deosebirea e, ca unde aceste doue poteri sunt concentrate, efectulu e siguru, durabilu si negresitu, — era unde e numai putere cruda, acolo poporele de si remanu amortite, inse la prim'a ocasiune favoritoria renvia, si staruescu a rumpe jugulu. Ca se nu amintim alte esemple, viua doveda sunt: Poloni'a, Irlandi'a.

Magiarii, pana la a. 1848 sub regimulu feudalisticu, avutu-au ore in pusetiunea loru poterile susumintiuante? In decursulu secleloru facutu-au ce-va concuista fatia cu cele-alte natiuni colocutorie? — La aceste-a intrebarii respundemu cu unu „ba“ categoricu Slavii au ramasu slavi, romanii, romani pana in d'iu'a de asta-di; doveda pipaitoria si pre firesca, ca nici puterea fortiei si cu atatu mai putienu a culturai magiare nu a fostu si nu e de ajunsu a amalgamisa unu poporu viu si de o cultura, in multa privintia mai superioru.

De-si nu potemu nega, ca aristocratia slava, precum si cea romana, imboldita de ambitiuni si mai vertosu de interese personale, spre a pote figura ca factori cu magiarii, s'a lapedatu si s'a deslipitu de catra natiunea respectiva, — de-si recunoscemu, ca vr'o cate-va mli de armeni, nemti, jidani venetici si stracurati in tiera, a caror'a maxima e: ubi bene, ibi patria, s'au prefacutu in magiari, — dar ca asertiunea nostra prin faptulu acest'a nu e slabita, martori ne sunt trei milioane de romani, ca poporu vechiu, gasitu in vetr'a sa de magiarii immigrati, care si-a pastratu pusetiunea, natiunalitatea, limba si dantinele strabuniloru sei, si care natiune pre cum la 1848, asid si asta-di reclama cu voce nenecata si puternica drepturile rapite, cari i competu ca unei natiuni asemenea indreptate cu magiarii; vocea acest'a se pote suprima pana la unu tempu prin felurite maestrie si fortia, inse ca nu va inceta, pana candu drepturile competinti nu voru fi revindecate;

pentru ca pornindu d'in principiulu psicologicu, natiunile au aspiratiuni sacre inradecinate in geniulu nationalu, cari, radicanandu-se de a sup'a nivelulu intereselor, dau direptiune istoriei, si natiunile sunt gat'a a sacrificà totu, ce au, numai ca aspiratiunile loru se remana necurmate. Aceste aspiratiuni sunt concentrate in esistinta natiunala.

Pre cum ducele unei ostiri séu capulu diploma-
tfei, care nu are incredere in poterea sa propria, e unu
lasiu si nepotintiosu, — asemenea e necapabilu ace-
lu-a, care in trufia sa nefundata, si condusu de su-
metia si inganfare neiertata, despretuesce poterea
castreloru contrarie.

Noi recunoscemu, că magiarii sunt unu poporu
plinu de vietia, belicosu, si iubitoriu de patri'a si
natiunalitatea sa propria; — inse pre candu contri-
buimu recunoscintia fatia cu vèrtutile loru, totu-
odata nu ne potemu ascunde loviturile suferite de la
dinsii, si ingrigirile nostre adance, cari sunt provo-
cate prin aplicarea midiloceloru ratecite, amu potè
dîce impie si peccatose, prin cari staruescu a si-ajunge
scopulu, — care inse aru trebuî si trebue sè fia sco-
pulu comunu alu toturoru natiuniloru colocuitorie.

Pre cum zidurile radicate fâra fundamentu sunt
espuse ruinei la cea d'antâia cutremurare a pamen-
tului: asemenea institutiunile, cari nu sunt inradeci-
nate in inimile poporeloru, sunt nenaturale si ca atari
nedurabile.

Dupa desfiintierea absolutismului, binevoitorii
tierei si ai tronului nu au întârziatu a si-dà parerile
si a se declarà, că detorintia primaria a guvernului
aru fi de a multiamî tote natiunile tierei, ca asiè sè
se descepte amorulu si alipirea natiuniloru câtra pe-
tr'a fundamentala, a supr'a carei-a s'aru potè cladi
edificiulu comunu alu statului. Vocea binevoitoriloru
s'a perdutu in desiertu, fâra resunetu, si de atunci
pana in dîu'a de astadi nu observâmu altu ce-va, de
câtu fapte contrarie naturei tierei nostre poliglote;
in locu sè se multiamescu si recunoscã drepturile
sante ale natiuniloru, amu vediutu spulberarea chiaru
si a drepturiloru esistinti, pre cum: autonomi'a Tran-
silvaniei si a legiloru de la 1863/4, — ba observâmu
cu mare mahnire si ingrigire, că chiaru si suspinele
si plangerile natiuniloru sunt stigmatizate ca crim'a
vendiârei patriei si sunt amenintate cu pedepsa.

Cetitorii nostri cunoscu tote amenuntele serbâ-
rei de la Blasiu in 3/5 maiu, dîu'a aniversaria a pro-
nunciamentulu d'in 1848, ceea ce de atunci s'a ser-
batu in fiesce care anu pre Campulu Libertâtii, si in
casa Domnului, aducundu-i-se laude si multiamiri.
— Si eca diurnalele magiare ce capitalu politicu
voiescu a face d'in unu faptu inocinte si provenitu
d'in sentiulu cultulu natiunei romane: ei bucina in lu-
mea larga, că romanii se rescoldu si incepu a agitã
spiritele in contr'a loru; alții éra vedu o propaganda
rusesca (!) si mai scie si Hanu-tatarulu inca ce.

E bine! dar noi ce amu potè dîce despre reuni-
unile honvediane, si despre banchetele loru botezate
democratice? Sunt aceste-a mai inocinte de câtu pro-
rastasulu Romaniloru d'in Blasiu? Séu numai pro-
nunciamentulu magiaru singuru pote exploatã benefi-
ciele libertâtiloru constitutiunali? Cu dorere avemu sè
constatâmu, că pana acum asiè este. Apoi astfelu se
intrepreteza egalitatea??

Totu in numerii susu pomeniteloru diurnale, a
nume in nr. 122 alu diurnalulu subventiunatu,
„Esti lap“, vedemu o curiositate suprindietoria.

FOISIORA.

Una privire fugitiva preste istori'a politico-natiunale a
Romaniloru d'in Selagiu.

(A se vedè nr. Fed. 71 72 si 73.)

Miscamentulu natiunale d'in 1848 la Romanii selagiani.

Pre câtu a fostu de mare decadintia natiunale a nobili-
mei Selagiene in anii cesti d'in urma, pre atâtu de mare a
fostu si suprinderea ei si a poporulu intregu romanu, la au-
ditulu sunetulu de libertate si egalitate, proclamatu in diet'a
Ungarioru la an. 1848; a libertâtii si independintiei natiunali,
proclamate totu in acel'a-si anu in 3/5 maiu, la Blasiu; ace-
stu-a e momentulu, candu Romanii d'in Daci'a, dupa atâte
cente de ani, ér se vedu uniti in cugete, uniti in conditiune;
inim'a loru pre cum si a altoru popore insetosiate de sant'a
libertate si egalitate, se consolã prin aceea dulce convingere,
că frangendu-se odata catenele sierbitutii vechie, politic'a in-
fernale de a mai creã nobili si a face caste pentru de a potè
despotizã mai usioru preste multimea poporeloru, a cadiutu
pentru totu deauna; poporulu romanu credea, că a intratu in
acelu momentu alu vietiei sale natiunali, in care elu va fi gu-
vernatu de unu guvern, a cărui principiu este vèrtutea,
éa nu prejudeciulu, au frica. (Montesquieu: de prin-
cipe de la democratie)

Ingrigirea natiunei e, că unde-su norii mai grosi, acolo
sè aparã fulgere spre ai respi; prevedintia divina inca se
ingrisesce adeseori, că unde e intunereculu mai mare, acolo
sè resara luceferu, spre a lumina; acést'a prevedintia, nu a
uitatu nice de romanii selagiani. Grea a fostu iobogi'a si mare
intunereculu prin care orbecu romanii selagiani in secululu
trecutu, si Ddieu li-a tramisu pre luceferulu Gregoriu Maioru.

Aberarea si confusiunea natiunale in inceputulu seclu-
lui presente, a fostu formidabile pentru ei, si Ddieu li-a tra-
misu pre unu altu luceferu, pre Simone Barnuti; adevèratu,
că nu d'in familia boieresca ca Gregoriu Majoru, spiritulu lui
inse, cu atâtu mai neînfrangibile si mai petrundieteriu in ve-

Acestu pamfletu diurnalisticu, dupa ce spune, că gu-
vernulu rusescu s'a invoitu, ca sè incete jurisdictiune
sa consulara in Romania, pentru care faptu ecui-
tabilu apoi guvernulu Romaniei a aflatu cu cale a
esprime sentiementele sale de recunoscintia, éca in ce
cuvinte nerusinate face comentariulu séu: „apoi
mai trebuesce vre una dovada mai chia-
ra, că Romanii facu cauza comuna cu Mu-
scalii;“ — sè ni spuna inspirat'a redactiune, pentru
ce nu facu Romanii cauza comuna cu patronii séi?
— Noi marturisimu francu, că procedurile aceste-a
nu le pricepem; (Ba noi le pricepem forte bine. R.)
dupa ce inse vedemu, că portarea si politic'a magia-
riloru, pre cum fatia cu natiunile colocuitorie, asiè si
fatia cu vecinii, nu e corecta; dupa ce vedemu, că d'in
dî in dî-cufundandu-se mai adancu in labirintulu in-
curcatureloru si a ratecirii, merge spre perire: — sè
ne fia permis a-i intrebã cu tota francheti'a inimei
nostre: că, la nesce eveneminte mai mari, cari potu
sgudul tier'a, de la unu momentu la altulu, dupa ce
natiunile colocuitorie sunt respinse de la santuariulu
patriei, sunt dinsii de sine, de ajunsu si destulu de
poternici a-lu aperã spre emolumentulu patriei de
obste?

Si decumva ni va multiamî respunsulu, apoi li
deciarâmu, că ni vomu tunde pèrulu si, luanlu ce-
nusieriulu in capu, ni vomu inchinã politicei loru ce-
lei innalte si adance. . . .

Iagu.

Pest'a, 4 iuniu 1868.

RESUNETU

la „Pronunciamentulu“ intielegintiei romane
d'in Blasiu si giaru, publicatu in nr. 73.
alu „Federatiunei.“

Suscriii romani d'in Bud'a-Pest'a, petrunsi
de importantia si santitatea ideiloru celoru mari si
natiunali, pronunciate in fatia lumei la 15/3 maiu
1848 pre „Campulu libertâtii“ si santiunate prin
viu juramentu d'in partea natiunei romane, —
salutâmu cu iubire si patriotismu pasiulu celu fru-
mosu si natiunali, intreprinsu cu devotamentu si
preocupenire patriotica, d'in partea intielegin-
tiei romane, ce s'a adunatu in 15/3 an. cur. la
Blasiu pre „Campulu libertâtii“ spre a serbã aniver-
sarea acelei dîle, carea este mare si va fi eterna in
analele Romanismului, — salutâmu cu iubire si pa-
triotismu spresiunea adevèrata a dorintieloru juste si
a pretensiuniloru drepte si legali ale natiunei
romane, depuse in „Pronunciamentulu“ facutu
— intr'unu tempu fatalu pentru drepturile si si esi-
stintia natiunei romane — de intielegintia ro-
mana, intrunite in Blasiu la 15/3 maiu an. cur., —
salutâmu „Pronunciamentulu“ acelu, pentru
câ aflâmu in elu totu, ce simte, doresce si pretinde,
totu, ce trebue sè sentiesca, sè doresca si in urma —
sè pretinda fie-care romanu si patriotu adevèratu! —
(Urmeza 29 de suscrieri.)

nitoriulu Romaniei d'in Daci'a Traiana; luceferulu Selagiu-
lui, nascutu in 1808, a luminatu la an. 1848, si radiele lumi-
nei lui au strabatutu d'in mediulu Transilvaniei, pana in Se-
lagiu. Pentru poporulu romanu selagianu se deschide o noua
era de aptivitate si de lupta spiriualu; sub impressiunea ra-
dieloru acelei lumini si sub scutul angerulu pazitoriu a ro-
manismului, vedemu pre acestu poporu, fâra diferintia de
clase, peregrinandu la Blasiu, ca sè iee si elu parte la
serbatoarea independintiei natiunali, sè jure si elu pentru
sustienerea integritâtii, autonomiei patriei comuni si defenda-
rea natiunalitâtii romane, sè fia si elu martoru actulu mare-
tiu, in care fiulu Selagiuului, dîcundu formul'a juramentulu
natiunale, provoca pre toti romanii, nu ca Gregoriu Majoru,
la unire cu Pap'a, ci la unire politica, la unire in cugete si
sentîri.

Petrunsi de grandeti'a si santieni'a acestui actu, vedemu
pre romanii selagiani a casa in municipie pasîndu la eserce-
rea drepturiloru loru politice, si credintiosi juramentulu depu-
sulu in campulu libertâtii, aperandu-si natiunalitatea 1848/
nu contr'a Tatariloru si Turciloru, ci contr'a descendintiloru
lui Atil'a si Arpadu, cari acum se aieptau de la Orade si Do-
britînu spre Selagiu, cu mai mare furia, ca odinora Turcii,
spre a le luã nu numai averea, vietia, dara si limb'a, natiu-
nalitatea; spre a duce pre junii si barbati romani, cari nu au
scapatu de timpuriu la munte séu cum dîce poporulu la oatea
lui Jancu si unii la a lui Urbanu, nu contr'a Tatariloru si Tur-
ciloru, — ci contr'a fratiloru romani d'in Ardealu, cari aperau
nedependintia patriei comuni si natiunalitatea romana; pre-
otîmea, de la care poporulu romanu singuru si-capetã nutri-
mentu natiunale, acum devinea maltratata, incarcerata,
si cum că nu a fostu si spendiurata, e meritulu demnulu de
pia memoria metropolitu Siulutiu, — atunci Vicariu fora-
neu alu Selagiuului, — care cu blandeti'a si intieptiunea sa,
a sciutu domoli animele contrariloru natiunalitâtii romane.

Pre câtu a fostu de mare bucuri'a poporulu romanu se-
lagianu, aundû sunandu or'a libertâtii si egalitâtii politice

Unu pronuciamentu antimagiaru.

In nr. tr. am aretatu parerea diurnalulu gu-
verniale ung. „P. N.“ despre pronuciamentulu in-
tielegintiei intrunite la Blasiu, éra in nrulu acest'a
comunicâmu urmatoriulu articulu, care-lu cetimu
in „Politik“ sub titlulu de susu:

De unu tempu in coce este dîcala de tota diu'a:
că opusetiunea boema si-trage energi'a si poterea sa
de acum d'in institutiunile „liberali“ a le Cislaita-
niei, că ea abuseza cu aceste institutiuni spre una
resistintia intensiva contra „constitutiunei“, si că nu
trebue alt'a, de câtu, a-i angustã aceste libertâti, séu-
precum dîse „N. fr. Pr.“ — a-i aretã laturea cea
intunecosã a constitutiunei, pentru a ologi opuseti-
nea, si a o face sè-si pierda tote poterile. Nebunii!
Ei se insiela in dejudecarea esintiei acestei opuseti-
ni, si-i necunoscu poterea ei spontana interna; i ase-
curâmu, că ei voru simtî acést'a potere si candu ni
voru aretã „laturea cea intunecosã“, cu atâtu mai
virtosu, că laturea luminosa inca nu ni-a venitu la
ochi, cum se cade.

Pentru ce amintimu de acést'a, can-lu vorbimu
de manifestâri antimagiare pre teritoriulu coronei
unguresci? Ansa ni dà asemnarea opusetiunei de
d'incoce, cu cea d'in colo. In fapta, ne prinde mirare,
câtu de langedu se desvolta opusetiunea d'in colo,
d'in partea natiunalitâtiloru nemagiare si câtu de
incetu se misca resistintia, carei-a politic'a ungure-
sca i-dã atâtu de multu nutrementu. D'in partea
serbiloru abîe pote omulu sè au la ce-va, slovacii se
inaltia ici colepana la una petitiune, si si romanii au
fostu, pana in momentulu d'in urma, ca pierduti. Se
pare că opusetiunea la aceste popore a strabatutu
pre putienu massele, séu, mai bine, ca si can-lu ace-
te-a n'ar' fi destulu de conscie de factic'a loru opu-
setiune. — Si chiaru intr' acést'a stã diferintia între
esintia resistintiei nostre si a loru. La noi tote clasele
poporatiunei sunt strabatute de opusetiune conscia si
acést'a o areta la tota ocaziunea; d'in colo iase se
pare, că nice tienti'a nu este destulu de chia-ru tier-
murita nice perseveranti'a nu este asemenea de tare
si generale.

Asiè de d'in colo de Lait'a audîmu de câti-va
ani numai putiene manifestâri antimagiare, cu tote
că constitutiunismulu magiaru numera in propor-
tiune si d'incolo chiaru atâti inimici, câti numera d'in
coce constitutiunismulu cislaitanu. In tempulu mai de
eurendu numai se pare, că se incepu a se reculege
omenii si d'in colo. Petitiunea slovaciloru, susternuta
prin deputatulu Dobranschi este unu frumosu ince-
putu, si urlatulu selbatecu alu deputatiloru unguri,
cu care acesti-a au aflatu cu cale a intempinã acea
petitiune, este meliu-loculu celu mai bunu a iritã
simtiulu natiunali alu slovaciloru, cari au chiaru
atâtu dreptu pre pamentulu ungurescu, câtu au un-
guri, si a intetî noue si mai estensive manifestâri si
pretensiuni de acést'a natura. Actiunca produce rea-
ctiune, si noi ar' trebuî sè ne insielâmu in fisic'a
consciintiei natiunali, daca n'am presupune, că rea-

prin legelatiunea d'in 1848, pre atâtu a fostu de mare amara-
tiunea lui, candu a vediutu, că la constituirea comiteteloru
representative d'in municipie, elu vine eludatu cu totulu; elu
a observatu cu dorere că, natiunea romana in Selagiu si dupa
legelatiunea democratica, e osendita a fi totu sierbitoria la cea
magiara, éra nu libera si egalu indreptatita, precum vre
Ddieu si dreptatea eterna. Pentru acést'a desconsiderare a
romaniloru la constituirea comiteteloru repres. d'in 1848, nice
nu avemu sè insemnâmu despre vietia politico-natiunale d'in
acestu anu, séu periodu scurtu, de câtu alegerea de deputatu
d'in opidele Sz.-Cseh (in comitatulu Solnocu M.) si Crasn'a
(in comitatulu Crasnei)*; in amendoue locurile s'au nesuiu
romanii a concurge la alegere ca romani, cu candidatulu loru,
parte natiunale.

Despre sortea si vietia natiunale a Romaniloru sela-
giani, sub sistemulu absolutisticu a lui Bach, in restimpu de
11 anii, nu e de a memorã nimicu, de-ora-ce aceea a fostu
intru tote identica cu co'a a toturoru romaniloru de sub sce-
ptrulu Habsburgicu, acel'a-si jugu, acel'a despotismu i-a ape-
satu pre toti; singur'a diferintia va fi pote, că portulu natiu-
nale si limb'a natiunale a selagianiloru in acesti 11 ani, au
patimitu mai multu, ca nainte de aceea intr'una 100 de ani.

(Va urma.)

*) Cercul de alegere propria, numitu Crasn'a, nice esi-
ste, ci numai alu Zelaului; caus'a că poporulu d'in comitatulu
Crasnei a tienutu alegerea in Crasn'a si nu in Zelau (urbe lib.
reg. in comit. Solnocu) a fostu, că comitatulu Crasnei nu a
voitu, sè alega inca in comune cu alegatori d'in altu munici-
piu, cu atâtu mai putînu pre teritoriulu altui comitatu, pre-
cum hotarise diet'a de la Posionu in 1848, si precum am in-
tielesu de la barbati demni de credintia, in urm'a poterniculu
svatu alu Br. Veselényi, care vrea in tota form'a a slabi ele-
mentulu romanu in Selagiu; deputatulu alesu inse' in Crasn'a
de câtra majoritatea romana, nu a fostu verificatu.

Comitatulu Crasnei a cerutu de repetite ori si mai in
urma, in 1867, in nov., stramutarea loculu de alegere de la
Zelau la Crasn'a, pana acum nice unu resultat.

cestiunea nu va intârzi. Slovaci voru întielege pondula cuventului lor, vedindu că însu-si parintele Deák a aflat de lipsa, a crutiă ca'sa reprezentanților Ungariei cu discutiunea petitiunii lor; ei dîn parte-si era voru află de lipsa, a inundă ca'sa reprezentanților cu petitiuni noue, si a se manifesta pre pamentulu slovacescu, că ei sunt îndreptățiți a poci înainte ca domni in cas'a lor.

Pre candu magiarii si-implinescu in modulu acest'a cuventulu lor despre cestiunea natiunalității lor si facu croatiloru propusetiuni, cari ar duce la decompunerea regatului triunitu in comitate magiare, — se facu era-si odata miscări d'in colo de dealu mare (Királyhágó), unde credeau magiarii, că de la fâimos'a ansciune au frantu tota opusetiunea. Telegramulu ne anuncia, că adunarea d'in Blasiu a facutu un pronunciamentu, care pretinde autonomi'a depina a țierei, reactivarea articiloru dietei dietali d'in a. 1863, conchiamarea dietei transilvane dupa proportiunea numerica a locuitoriloru, si nevaliditatea tuturor legiloru aduse in dict'a de Dieta despre Transilvania.

Din această se vede, că constituționalismulu magiaru incepe a se arătă romaniloru in colona cea adevărata, si că in contr'a acelu constituționalismu se facu proteste, tocmai ca si in contr'a cestui cislaitanu. Ba manifestatiunea romana are insemnatate cu atât mai mare, cu cât lumea n'a fostu delata a aud' d'in Transilvania manifestări energice de opusetiune. De si marșarea poporatiunei d'in Transilvania a fostu foarte remunerata, pentru că in a. 1848 a tîenutu cu imperiulu, de si acestu mare-principatu dupa ingerarea aspiratiuniloru magiare la rangulu de pot mare, in contr'a dispusetiuniloru legiloru mare d'in a. 1848, s'a anectatu simplu cu Ungaria, și stersu tota urm'a de autonomia, — totu-si tîene remasu pana acum in pace, si a suferitu suferință, manuată de magiari cu rigozitate de feru. Acum au trecut si aceste dîle energice ale visuriloru magiare, si romanii incepu a miscă. Fermentulu acest'a in statulu magiaru, care incepe a jucă rol'a unui stat de antîulu romanu, e cu atât mai putienu de neconsideratu, că elementulu romanu nu e marginitu nu la Transilvania, d'in contra estindindu preste țierele cele mai insemnate ale Dunarei țiere ocupa atentiunea întregi Europe, si e chiaru a jucă in dram'a orientala o rola insemnata. — Magiarii au prè încordatu arculu fatia cu romanii, — cum se arata urmările si pronunciamentulu antimagiaru și antîulu semnalu de multu tempu, că poporu romanu de sub coron'a magiara se misca. Fără a ne ocupa in detaiu cu cerințele pronunciamentulu, salutăm cu satisfactiune acestu semnal de opusetiune nedependente si energica. In putiunea nostra, in care ne-a vîritu cislaitanismulu, sentimentu solidari cu tota manifestatiunea opusetiunii, apara aceea d'in coce s'eu d'in colo de Lait'a, romanii potu fi asigurați, că noue chiaru si analogi opusetiunii nostre ne insufla simpatia pentru cauză romaniloru in Ungaria si Transilvania, ceea ce ne voitu a constată prin această in modu solemn.

Dieta Ungariei.

Sedint'a casei deputatiloru de la 4 iun. Presedinte: Szentiványi; notariu: Petru Ghali.

De autentica procesulu verbale alu sedintiei tre. Presedintele presinta scrisorile incurse.

Paulu Somsich, ca presedinte alu comisiunii financiare, anuncia că comisiunea si-a finitu reșinea a supr'a proiectelor de legi relative la comisie, venituri si dări de consumu, si presinta raportulu lucrăriloru sale pre mes'a casei, observan lu Car. Kerkápolyi este incredintiatu a propune raportulu comisiunii, care si implinesce acestu lucru. Presedintele anuncia că lucrarea comisiunii în afacerile juridice relativa la procedur'a civile în executulu de lege despre indigenatu sunt tiparite și voru comunică deputatiloru.

J. Madarász presinta 131 de petitiuni, prin care unu numeru insemnatu de comunități d'in Ungaria cere schimbarea constitutiunii noue magiare, și asiè numitei impacatiuni d'in 1867. Se indrușina la comisiunea petitiunaria.

Andr. Halmossy presinta una petitiune in care mai multoru locuitori d'in Sioproniu pentru schimbarea încortelării militiei.

Car. Stoll presintă, asișderea, una petitiune care detorințele deregatoriloru de statu fatia cu cetățanii.

Alexandru Csánády interpelă pre ministrulu magiaru, că are acestu-a intentiunea de a propune, conform art. XX. 1848, inca sesiunea presinte, proiectu de lege cu privire la egalitatea diferitelor profesii, carea nu a trecut inca in putere de lege.

Ministrulu Eötvös, cerendu interpelatiunea in scrisu, promite respunsu in dîlele mai d'aprope.

Sigismundu Borlea adreseza ministrulu de industria si comerciu urmatori'a interpelatiune:

Onorata casa! De la anulu trecut 1867 in coce am primitu intre epistolele private sosite pre posta câte-va cu sigilulu frantu si sigilate de nou cu sigilulu oficiului postale, era altele numai cu sigilulu frantu; ba nu de multu, tramitiendu un'a epistola privata in comitatulu Aradului, ace'a fu immanuata respectivulu adresatu numai forte tardiu, cu sigilulu meu frantu si provediuta cu sigilulu oficiului postal. Cu totu că această inainte de 1867 n'am esperiat'o neci o data si de si acestu fenomenu nou mi-a batutu tare la ochi, — totu-si am fostu aplecatu a atribui tote aceste a intemplantiei. Intr'aceea alalta eri am primitu de la Deva una epistola recomandata, provediuta cu trei sigile, pre a carei cuverta era scrisu, că cuprinde documinte in pretiu de 20 fl. Cuvert'a acestei epistole e sparta la ambele capete langa sigile, chiaru asiè, precum o sparge respectivulu proprietariu alu epistolei, candu voiesce a-i scoate cuprinsulu, si in locurile sparte e sigilata de doue ori cu sigilulu oficiului postale. D'in aceste-a, onorata casa, care cauta la această epistola, se pote pre deplinu convinge, că cuverta ei nu s'a frantu d'in intemplantie ci cu intentiune, si că această epistola innainte de a veni la man'a mea a fostu cetita de altii, cari firesce, daca li-a placutu, au potutu lua si d'in documintele ce contineă. Si ca onorat'a casa se se convinga pre deplinu despre adevărulu asertiuniloru mele, am onore a pune epistol'a d'in cestiune pre mes'a onoratei case, asiè precum am primitu-o, fără de a o fi desfacutu, rezervandu mi dreptulu, de a o lua era-si la finea sedintiei, ca bataru dupa doue septemane se o potiu ceti si eu.

Onor. casa, de-si această afacere, aparendu la prim'a vedere ca unu negociu privatu, s'ar' vedă a nu fi apta spre interpelatiune, inse considerandu că, pre cum sum informatu, desfacerea unoru asemenea epistole se intempla, de unu tempu in coce, a dese ori, — si asiè mai multi au parte de această neplacere; considerandu, că de alta parte am auditu afirmandu-se si aceea, că oficialii posteloru rumpu, s'eu ci, s'eu, in urm'a instructiuniloru superioriloru lor, prin altii, unele epistole private, si, prin urmare, organele oficiali violeza sânti'a sigilului si a secretului, prin ce afacerea si-perde caracterulu s'eu privatu, — si de-ora-ce nu potu crede, că ministerulu se aiba cunoscint'a de asiè ce-va, neci că ar' existe vre una instructiune analoga si, prin urmare, aceste fapte nu potu fi considerate de cătu ca abuzuri a le unoru oficiali: cutezu a îndreptă cătra on. ministeriu alu industriei si alu comerçiu-lui umatori'a interpelatiune:

1. Are on. ministeriu cunoscint'a despre autorizarea oficialiloru de posta prin superioritățile lor, pentru ca s'eu ei se rumpu sigilele unoru epistole private, s'eu se le dee unoru oficie politiali pentru a le rumpu, si ca acele-a se nu se admanueze proprietariloru lor decătu dupa această operatiune?

2) De-ora-ce este fapta, că la unele oficie postale se intempla astfelu de abuz: este inclinat on ministeriu a dispune ca atari abuzuri se se nimicesca de totu si oficialii de posta, credintiosi juramentulu loru oficiale, se admanueze epistolele, nevatemate, precum se cuvine in un'a țiera constituționala, proprietariloru loru respectivi.

Am onorea a insinua această interpelatiune si in scrisu.

Stefanu Gorove, ministru alu industriei si alu comerçiu-lui, respunde la această interpelatiune: Cătu pentru faptele memorate, — dice d. ministru — elu le va cercetă, fără a asteptă vre-una decisiune a casei in ast'a privintia, cu participarea si intervenirea dnului deputatu. (Aprobare.) — Dnulu deputatu se spuna apoi casei, că fostu-a această cercetare nepartiale s'eu ba. (Aprobare). Era cătu pentru obiectu, d. ministru nu scie neci decătu, că oficialatele postale se fia desfacutu epistole s'eu se fia frantu sigile, si neci nu crede a potè fi provocatu prin d. deputatu ca se se dechiare, daca s'a emis prin ministeriu una asemenea ordinatiune. (Aprobare). Unu ministru magiaru respunlietoriu nu va face neci candu această; d'altmintre, daca d. deputatu este informatu, se constateze fapt'a inaintea casei. (Aprobare viua).

Ios. Madarász doresce, cu privire la interpelatiunea lui Borlea, ca ministrulu de comerçiu si industria se îndrepteze cătra tote municipiele țierei una ordinatiune, carea ar' oprî in venitoriu ori-ce abuzuri de această natura d'in partea oficiiloru postale.

Manojlovič interpelaza pre ministrulu iustitiei cu privire la abrogarea legi usurarie.

Balt. Horváth, ministru alu justitiei, dechiara că unu asemenea proiectu de lege se va presintă casei cătu mai curendu.

Sedint'a se desolve cătra amedia-di. Cea mai de aproape se va anuncia in modulu in latinatu.

Câte-va cuvinte

„despre necesitatea neîncunjurabile a comentării pre in. patente urbariali d'in 21 iun. 1854, si o parere modesta despre modulu, cum s'aru potè rescumperă prestatiunile, ce apesa pamenturile alodiali si cum s'aru potè efeptu eliberarea dîleriloru de la robota fără daun'a posesoriloru.“

(Fine.)

Legelatiunea, ocupandu-se de intepretarea articiloru patentei relativi la dîleri, nu va potè, se nu iee in drepta

consideratiune si cestiunea importante: cum s'ar' potè usioră rescumperarea prestatiuniloru de pamenturile alodiali, ca dîlerii se devina cătu mai curundu proprietari liberi ai acelor pamenturi, si ca se încete cătu mai curundu robota si tacele? — De la deslegarea ferita a acestei cestiuni depinde vieti'a, viitorulu a mai multu de cinci-dieci demii de familie d'in Transilvania; interesulu acestoru familie, interesulu proprietariloru, interesele economico-politice ale țierei rechiamă cu urgentia deslegarea cătu mai grabnica a acestei cestiuni.

S'e incerce ori-cine a calculă pierderea mare, carea dîlerii o suferu prin implinirea prestatiuniloru; ei considera tacele si robota, cari le presteza, ca nedrepte si fortiate. — Se ducu deci la lucru, dar' lucra numai ca d'in sila si numai ca se treca diu'a; lucra atâtu de putienu si atâtu de rou, iucătu lucrulu lor de una diua nu ajunge cu lucrulu de 3—4 ore alu altoru omeni. Nesecuritatea de a nu sci pana candu voru romané in man'a lor pamenturile alodiali, face pre dîleri se-si perda tota voi'a de a le imbunetați, de a le cultivă, precum se cade; ea are influentia rea asupr'a credetului. Tote aceste casiuna țierei o perdere forte insemnata.

Legelatiunea nu pote fi indiferenta fatia cu aceste daune mari, deci chiamarea legelatiunii este inainte de tote, ca s'ulu 16 in întielesulu carui-a, prestatiunile se potu rescumperă, se se modifice in întielesulu că prestatiunile „sunt a se rescumperă“, si se se defiga si tempulu, in care sunt a se rescumperă. — Ar' fi a se resolve totu de o data si cestiunile: cum se se intemple rescumperarea? si prin ce mediuoce s'ar potè ajută dîleriloru; ca si cei mai seraci se se pota rescumperă si se devina proprietari liberi?

A.) Parerea autoriului in asta privintia este, ca statulu se porte sarcinele rescumperării pamenturiloru alodiali in întregu, s'eu celu putienu a treia parte. Asta ar' fi nu numai ecuitabile, ci si o pretensiune drepta d'in partea dîleriloru. A nune, dîlerii nu s'au eliberatu in 1848, ci au implinitu si implinescu pana asta-di robota iobagesca, carea a devenitu acum de trei ori atâtu de grea ca cea d'inainte de 1848, că-ci servitiulu de adi are de trei ori atâtu de mare pretiu, ca mai nainte; pre langa aceste sunt siliti se porte si alte sarcine publice; se solvesca contributiune si cu această d'in urma crescamente (Zuschlag) pentru dessarcinarea pamentului in favorulu celor-lalti locuitori ai țierei. Va se dica: clas'a ce'a mai misera a poporului, omenii, caror'a anulu 1848 nu li-a adusu de cătu greutăți, si sarcine noue, au contribuitu pentru interesulu domniloru de pamentu si alu fostiloru iobagi; deca acum această, s'eu prin această, statulu nu va veni intru ajutorulu nenorocitorulu dîleri, se voru calcă legile ecuității, dreptății si a le reciprocității.

B) In casulu, deca numitul proieptu de rescumperare nu s'ar' potè efeptu, aru fi se se infintieze banche de credetu fonciariu s'eu banche de imprumutu, de unde dîlerii, garantandu prin ipoteca proprietății fonciarie (pamenturile alodiali), aru potè capetă imprumutu, prin care o data s'eu in mai multe rate aru potè rescumperă pamenturile alodiali. Imprumutulu primitu aru fi se se mortifice prin rate anuali solvite respectivulu institutu de credetu. Incătu pamenturili alodiale n'ar potè fi ipoteca destulu de asecuratori, statulu ar' trebui se garanteze pentru acelu credetu, s'eu se infintieze însu-si atari institute de credetu.

Autoriulu mai recomandă unu alu treilea modu de rescumperare:

C) Pentru rescumperarea prestatiuniloru, caror-u-a sunt supuse pamenturile alodiali, fia-care dîleriu (curialistu) se fia indeboratu a solvi, in suma de rescumperare, 5% de odata cu contributiunea, in tempu de 20 ani, in 40 rate semestrali. Era statulu se solvesca, pentru dessarcinarea pamenturiloru alodiali, anticipative întreg'a suma de rescumperare in obligatiuni. Această rescumperare firesce nu se referesce la mosiele curiali, cari la 1819 s'eu mai nainte au fostu in mana de dîleriu pre langa prestatiuni urbariali, că-ci rescumperarea acelor'a, e numerata intre daunările d'in partea statului.

Ipotec'a obligatiuniloru, cari s'aru emite estu modu, ar' fi: credetulu statului, banii ce aru incurge d'in ratele semestrali si in urma chiaru si pamenturile alodiali aru potè se servesca ca ipoteca speciale. In fia-care anu se va escontă o parte d'in numitele obligatiuni asiè, încătu preste 20 de ani tote se fia escontate.

ROMANIA.

Raportulu

comitetului delegatiloru, insarcinati cu cercetarea cestiunei cătloru ferate.

Domniloru Deputati.

Comitetulu delegatiloru tuturor sectiuniloru Adunarei, constituindu-se la finitul lui Fauru, s'a intrunitu supu presedint'a subscrisului, in numeroase sedintie, la cari, de mai multe ori, au asistatu si dnii Stefanu Goleacu, atunci Presedinte alu consiliului de ministri, dnulu Ionu Bratianu ministru de Interne si ad-interim la Finacie, si d. Panaite Donici, ministru alu lucrăriloru publice.

Lucrările comitetului s'au inceputu prin adunarea opi-

niiloru' diferitelor sectiuni, d'in a le caror'a procese verbale s'a constatatu'.

I. Că sectiunea 1-a, in numaru de 17 membri presinti, a luat in consideratiune proiectulu de concessiune si a alesu delegatu pe d. Grigorie Lahovari, insarainandu-lu „să observeze in comitetu modificările necesare, in facia cu adesiunile, ce s'aru potè espata de la concesionari.“

II. Că sectiunea 2-a, in numaru de 16 membri presinti, a respinsu concessiunea provisorie data de guvernul dlui cavaleru Offenheim, si a primitu in principiu concessiunea ceruta de d. Principe Hohenlohe, ducs de Ajezd, si companie, precum si conditiunile relative la constructiunea acestei căi ferate, si a alesu, pentru ambele cestiuni, delegatu pe d. Iatropolu.

III. Că sectiunea 3-a, a primitu in unanimitate proiectele de căi ferate, dandu preferinti'a concessiunei prusesce, ca mai avantajoasa, si numindu delegatu pe d. Holbanu.

IV. Că sectiunea 4-a a respinsu concessiunea d-lui cavaleru Offenheim si a primitu concessiunea ceruta de d. Principe Hohenlohe et comp. numindu delegatu pentru amandou concessiuni pe d. M. Jora.

V. Că sectiunea a 5-a a respinsu concessiunea dlui cavaleru d'Offenheim si a admisu concessiunea dlui Principe Hohenlohe, Dr. Strusberg et comp., alegandu delegatu pe d. Chitiu.

VI. Că sectiunea a 6-a, cercetandu ambele concessiuni, a luat in consideratiune concessiunea ceruta de d. Principe Hohenlohe, Dr. Strusberg et comp. si a alesu delegatu pe d. Pana Buescu.

VII. Că sectiunea 7-a, in numaru de 17 membri presinti, a respinsu concessiunea dlui cavaleru d' Offenheim si a luat in consideratiune concessiunea propusa de dnulu Principe Hohenlohe et comp., alegandu delegatu pe subscrisul.

Dupa acest'a comitetulu a esaminatu mai multe petitiuni, relative la căile ferate, si anume:

a) Judetiulu Romanului.

1. O petitiune a unui mare numeru de cetateni d'in orasiulu si judetiulu Romanului, carii roga pe Adunare, că incuviintiarea căilor ferate să fia obiectulu principale alu preocupatiunilor sale, spre a accelera realizarea acestei dorintie generale si spre a indetula o necesitate de cea mai mare urgentia.

Petitionarii areta suferintiele agriculturii si ale comerului, si dechiara, că numai neintardiata infintiare de căi ferate pote să le puna capetu.

b) D'in judetiulu Botosianiloru.

2. Doue petitiuni ale unui mare numeru de cetateni d'in orasiulu si judetiulu Botosianiloru, carii roga pe onorabil'a Adunare, să face, ca drumulu de feru menitu a legă Cernautii cu Galatii, să treca prin judetiulu si orasiulu Botosiani.

c) D'in judetiulu Tutovei.

3. O petitiune in care se dice: „că de câte ori a fostu vorb'a de concessiunea unei căi ferate, nici odata nu s'a luat de baza valea Bahlui-Berlad, ci totu-deuna s'a datu preferintia valei Siretului, cu unu bratin la Iasi; oombatu lin'a Siretului sub cuventu, că valea Siretului are deja doue căi de comunicatiune, o sioasa si unu riu navigabilu; incredintieza, că lin'a Berladului ar' oferi mai multe folose si roga pe reprezentantii tieriei, că inainte de a lua in desbatere vre unu proiectu de căi ferate, să se convinga, prin studie positive, de adeverulu argumentelor espuse de ei.“

c) D'in judetiulu Tecuciului.

4. O petitiune identica d'in partea unui mare numeru de cetateni d'in judetiulu si orasiulu Cecuciu, petitiune copiatu d'in cuventu de pe ace'a a Berladeniloru.

In polemic'a, ce facu contr'a liniei d'in valea Siretului si in favorea liniei Bahlui-Berlad, si Berladenii si Tecucenii, au uitatu să cere, ca lin'a căilei ferate să treca si pe la Berladu si Tecuciu.

Spre a dà o mica idea despre valoarea acestoru petitiuni, am onorea de a pune supu ochii domniilor vostre, domniilor deputati, d'in cuventu, cuventu, in unulu d'in principalele loru argumente.

Êta-lu: „Urbei Iasiloru, prin ducerea căii ferate pe Siretu si numai cu bratiulu la Iasi, nu i se face nici o recompensa, nici o ameliorare sortii lui in suferintia, pe candu prin lin'a cea-lalta Bahlui-Berladu, capeta o adeverata imbunatatire, o reale recompensa, că ei devine unu punctu de trecere generale; pe candu cu bratiulu de la Siretu la Iasi, remane in facultatea caletoriloru a de merge la Iasi s'eu nu!! Si câte vorbe se totu facu pentru imbunatatirea starei decadinte a Iasiloru?“

e) D'in Romanati si Caracalu.

5. O petitiune aretandu trist'a stare, in care se afla orasiulu si judetiulu d'in cam'a totalei lipse de căi de comunicatiune, roga pe onorabil'a Adunare, ca lin'a calei ferate in lungulu tieriei, ce are a se vota, să treca si prin orasiulu Caracalu; unde să-si aiba si statiunea. — Petitionarii mai areta, că inconjurulu, ce ar' urm'a d'in realizarea dorintiei loru, ar fi numai de o posta, că-ci de la Slatin'a la Craiova sunt trei poste, era de la Slatin'a prin Caracalu la Craiova, sunt numai patru poste, „că incongiurulu asest'a, se pare a fi mare, dar' in realitate dispare, pentru că drumulu de la Slatin'a la Craiova are multe dealuri si vâi de mare insemnatate, precum este dealulu Siarului, alu Robanesciloru si altele, cari voru absorbi sume de bani considerabile pentru nivelarea loru, candu drumulu de la Slatin'a prin Caracalu la Craiova, este

cu totulu liberu de dealuri si vâi, si prin urmare, că cheltuielile, ce s'aru face cu miculu incongiuru ar fi fără asemenare mai mici.“

f) Gorju si Tergulu-Jiulu in o telegrama „se roga respectuosu, ca linia, ce are să merge de la Craiova la Turnulu Severinului, să treca de la Craiova pe albia Jiului, prin Tergulu-Jiulu la Hatzegu unde se pote legă cu Austria, fiindu mai avantajoasa acest'a linia si pentru tieria si pentru concesionari, că-ci Mehedintii au destula vietia cu Dunarea, care curge in totu lungulu judetiului.

g) D'in Galati.

O adresa a consiliului comunale alu urbei Galati d'in 22 aprilie 1868, prin care se combate concessiunea Strusberg, ca periculosa nu numai in privirea materiale, ci si d'in punctulu de vedere politicu alu natiunei nostre!!

Ac'est'a adresa si-permite a dà lectiuni si guvernulu si reprezentatiunei nationale si este scrisa intr'unu stilu atâtu de necuviinciosu, in cătu merita cea mai severa desaprobatiune.

h) D'in Botosiani. O telegrama a consiliului generale alu judetiului Botosianiloru, d'in 28 aprilie 1868, prin care roga pe onor. Adunare, ca calea ferata, să treca prin Botosiani dechiarandu, că ea a devenitu o necesitate vitala.

D'in Dolju.

Si o telegrama d'in 11 maiu s. n., prin care invita onorabil'a Camera, să binevoiesca a votă, cătu mai in graba proiectulu concessiunei cailoru ferate, depusu de guvernulu ca unulu, ce are a desvoltă comerciu si a face fericirea tieriei in generale si in particularu a Olteniei.“

Comitetulu deliberandu asupra acestoru petitiuni, a gasitu de cuviintia de a le recumendă onor. ministeru, spre a le avè in vedere la concessiunea cailoru ferate, daca, dupa studie prealabile, le va gasi bine-cuventate si admisibile.

Aceste petitiuni, ori care ar fi sorta loru, constata intr'unu modu forte evidentu, cătu de multu si generalu se simte necesitatea si urgentia infintiarei căilor ferate.

Afara de aceto comitetulu a cercetatu si mai multe alte petitiuni, brosiuri si adrese relative la cestiunea cailoru ferate, si anume:

a) O petitiune d'in 28 februaru a dlui L. C. Manassis, agentu oficiosu alu fratiloru Waring, constructori d'in Londr'a prin care face cunoscutu onorabilei Adunari, că incredintia tieriei săi mantien propunerea facuta la inceputulu anului 1867, onor. Senatu alu Romaniei, pentru constructiunea unei căi ferate, in intindere de 600 kilometre si dupa cum ei insu-si incredintieza, prin telegram'a adresata d'in Londr'a in februaru 1868, biuroului Senatului, sunt gata a veni la Bucuresti, daca voru fi chiamati spre a fini luarea concessiunei propusa.

b) O scrisore a unui'a d'in fratii Waring, membru alu parlamentului englesescu, asociatu alu casei fratii Waring, constructori de căi ferate d'in Londr'a, cu data d'in 10 fauru 1868, cătra d. Ministru alu lucrărilor publice, prin care areta:

1) Că in anulu trecut a tramisu la Bucuresti pre impu-ternicitulu casei sale, d. Chapman, carele a depusu la ministeriulu lucrărilor publice o cerere de concessiune, pentru constructiunea unei căi ferate, de la Galati la fruntari'a Bucovinei pe s'ema guvernului cu plata de anuitati si

2) Că Chapman, la purcederea sa d'in Bucuresti, insarcinase pe d. Manassis, ca se raporteze casei Waring, d'in candu in candu despre intentiunile guvernului romanu in privintia propunerii facute de ea. Dar fiindu că, de multu tempu, n'are nici o sciintia de la d. Manassis, de acee-a d. Waring, si-a luat libertatea de a se adresa directu cătra d. ministru, spre a i declară, că este gata a veni la Bucuresti, daca guvernulu Romanu doresce a-i incredintia constructiunea pe s'ema guvernului a unei părți s'eu a intregii căi ferate d'in Moldova, cu plata de anuitati, s'eu prin afectarea resurselor ordinare ale budgetului si a tieriei.“

c) O telegrama a dlui Waring, cătra d. presedintele Adunarei Legelative d'in Bucuresti, prin care dechiara „că mantien propunerea sa relativa la calea ferata, si că spre a veni in persona la Bucuresti, ascepta chiamarea d'in partea Camerei.

Brosiurele dlui Manassis.

d) si e) Doue brosiure publicate si impartite de d. Manassis cu scopu de a recumendă propunerea fratiloru Waring si de a o presintă ca mai avantajoasa de cătu propunerile dlui Offenheim si Strusberg.

f) O copia de pe o telegrama a dlui Waring, adresata presiedintiei s'eu biuroului Senatului la Bucuresti, prin care declara „că mantien propunerea sa, si se va presintă in persona candu Senatu ar' crede necesaria venirea dsale, era pana atuncea d. Manassis este acreditatu, ca să dea explicatiuni.“

g) O adresa a dlui Stefanu Golesecu, presedintele consiliului de ministri cătra d. presiedinte alu Adunarei deputatiloru, prin care face cunoscutu, că onor. Senatu, in siedinti'a s'a d'in 2 martiu 1868, a adoptatu conclusiunile raportului comitetului delegatiloru de sectiuni, a caror'a coprindere este urmatori'a:

„Comitetulu in unanimitate a decisu, a se rocomandă de indata ac'esta cerere de concessiune a fratiloru Waring onorabilului guvernulu, spre a nu se scapă d'in vedere de cătra d'insulu si de cătra onorabil'a Camera legitima cu ocaziunea concessiuniloru, ce are acum in cercetare.“

(Va urmă.)

Varietati.

* * (Armat'a rebeliloru magiari.) In tablele pentru cestiunea s'erbiteiloru aceloru ofiieri, cari in a. 1848 au trecut in armat'a revolutiunaria, se afla urmatori'a rubrica: „a in tratatu in armat'a rebeliloru magiari in... 1848.“ In urmea staruintiloru ministrului Andrassy, d'incep la maiestatea sa, rubric'a de susu s'a modificatu in modulu ac'est'a: „a intratu in gard'a magiara regesca in... 1848.“

* * (Comisariulu reg. d. contete Pechi) pleca cu concediu de siese septamane, lasandu Transilvania orfana Romanu i-poftescu cale buna.

Sciri electrice.

Newyork, 19 maiu. Camer'a reprezentantiloru a ordinaru una investigatiune spre a constata ore facutu-s'au incercări nelegale de a influintiă w tizarea senatorului Henderson, si a impoteritu pe comisarii acusatori a cercă, ore votatu-a senatoru ac'est'a sub influinti'a corumperii.

Constantinopolea, 30 maiu. „Levant Herald“ scrie, că Hobart, Gilbertton si Bruce au comritu cu Fuad pasia despre revisiunea statutelor bancei otomane, si despre alte cestiuni finantiarie.

Vien'a, 3 iuniu. „Volksfreund“ scrie, că pa acum nu s'a predatu nici unu protestu, ci numai nota a nuntului, fără mandatu specialu. Protestu pentru vatamarea concordatului se va face in alocutiunea papala a consistoriului prossimu.

Vien'a, 3 iuniu. Regimulu a opritu tote migragurile cehice, pentru că totu-deun'a agiteza tot acelea-si persone pentru scopuri neconstitutiunale — Eigner e denumitu capitanu provincialu pentru Austria superioara; Pillersdorf e desemnatu de loc tininte in ac'esta provincia.

Vien'a, 3 iuniu. Clubulu stengei a decisu a acceptă votulu minoritatiei. Regimulu respinge redactiunea usureloru si acceptea darea de cupone de 5 procente, mai departe unu imprumutu de 25 milioane care se va solvi d'in bunurile de statu, ce se vor vinde, si urcarea d'arei de venitu si castigu cu 5 milioane.

Vien'a, 3 iuniu. In cas'a reprezentantiloru s'a inceputu astadi desbaterile finantiarie. Skene reprezentoriulu maioritatiei si Bahhans alu minoritatiei motiveaza propunerile loru; inscristi sunt 16 vorbitori contra si 3 pentru votulu maioritatiei.

Belgradu, 3 iuniu. Consululu generalu rusescu a predatu eri principelui in audiintia solemnă creditiv'a sa, ca agente diplomaticu la curtea Belgradu.

Vien'a, 4 iuniu. Consululu generalu Eder a petatu satisfactiune de la guvernulu romanu (miniatu lucru! R.)

Vien'a, 4 iuniu. In cas'a deputatiloru vorbitoru Ryger si Mayr pentru votulu maioritatiei, Meier, Dienstl, Gross, Beust contra. Beust si-esprime contr'a, că senatu imperialu nu va ingreună a accepta dele ministeriului de esterne si nu va face nepotism reprezentarea in a fara a concludesulu casei.

Belgradu, 4 iuniu. Batalionulu garnizionulu in Semlinu a primitu eri ser'a ordine, să plece in contra Sabiiu, unde aru fi eruptu una rescala. Telegramulu ac'est'a e forte enigmaticu, nu lu-prime pemu. R.)

Augsburgu, 3 iuniu. Asta-di dupa amezu a sositu aici principele Napoleonu; dupa unu stinutare de 20 minute si-a continuatu caletoria d' München.

Necrologu.

Iulian'a Maniu in numele s'eu si alu prunciloru s'ei: Aureliu, Ermin'a si Livi'a Maniu — Ioanu Sierbanu si Iulian'a Maniu casatorita Sierbanu si alu prunciloru loru Georgiu si Aureliu, — si Ecaterin'a Maniu, cu inimă infranta de dorere incunoscintiedia pre totu nemurile, amicii si cunoscutii, cum că pre bitulu s'eu sotiu, respectivu tata, mosiu si s'eu cru Pavelu Maniu, parocu romanu gr. orientalu in Lugosiu, si asessoru consistorialu nascutu in 26 nov. 8 dec. 1805, dupa unu mortu mai indelungatu, in etate de 63 ani, a rep'asatu in Domnulu in 15/27 maiu 1868 la 3 ore dupa media-di. Immormentarea se tinea dupa ritulu gr. orient. Vineri in 17/29 maiu 1868 la 10 ore nainte de media-di. Fie-i t'ieci n'a usiora!

Proprietariu, redactoru respandietoriu si editoriu:
ALEXANDRU ROMANU.